

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл. 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 06.10 2025 р. № 1085/2/99-00-24-01-02-02 На № _____ від _____ 20__ р.

**Комітет Верховної Ради України з
питань фінансів, податкової та митної
політики**

**Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)**

Державна податкова служба України розглянула лист Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 26.09.2025 № 04-32/10-2025/223151 (вх. ДПС № 827/2 від 26.09.2025) про застосування окремих норм податкового законодавства України та в додатку надає відповіді на запитання платників податків.

Повідомляємо також, що ініційовано розміщення зазначених питань на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Сергій ЛИСЕЮК

Орленко Юлія 284 18 21

Документ СЕД ДПС від 06.10.2025 № 1085/2/99-00-24-01-02-02
Підписувач: Лисеюк Сергій Миколайович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000B8213B00C936E100
Дісний з: 28.02.2025 по 27.02.2027

К
Державна податкова служба України
1085/2/99-00-24-01-02-02 від 06.10.2025

Ситуація: Щодо оподаткування ПДФО благодійної допомоги у грошовій формі, що виплачується представництвом нерезидента.

Відповідно до пп 170.7.3 ПКУ неоподатковуваною є благодійна допомога в межах 4240 грн, якщо виплата здійснюється резидентами – юридичними або фізичними особами. Водночас представництво нерезидента не є юридичною особою у розумінні законодавства України. Це створює колізію щодо можливості застосування зазначеної неоподатковуваної межі до таких виплат.

Питання: Чи означає це, що будь-яка сума виплат від такого Представництва (зокрема, у розмірі 3600 грн) підлягає включенню до оподатковуваного доходу бенефіціара?

Уточнення: Відповідно, положення п. 171.7 ПКУ щодо неоподатковуваної благодійної допомоги не застосовуються до бенефіціарів – фізичних осіб у такому випадку?

Відповідь:

Оскільки питання не містить інформації щодо резидентського статусу представництва нерезидента то надаємо відповідь на підставі загальних норм Податкового кодексу України (далі – ПКУ), а саме отримання благодійної допомоги від нерезидента слід розглядати як дохід, отриманий з джерел за межами України.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV ПКУ. Відповідно до п. 163.1 ст. 163 об'єктом оподаткування резидента є, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід та іноземні доходи – це доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Оподаткування іноземного доходу визначено п. 170.11 ст. 170 ПКУ.

Враховуючи зазначене дохід отриманий з джерел за межами України оподатковується як іноземний дохід, а отже норма п.п. 170.7.3 п. 170.3 ст. 170 ПКУ у наведеному випадку не застосовується.

Звертаємо увагу, що згідно з п.п. 165.1.56 п. 165.1 ст. 165 ПКУ до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу не включається, зокрема, сума (вартість) благодійної допомоги, яка виплачена (надана) міжнародними благодійними організаціями (їх філіями, представництвами), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, на користь:

фізичних осіб, які мешкають (мешкали) на території населених пунктів, де проводиться (проводилася) антитерористична операція (за винятком територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в

повному обов'язі свої повноваження), та/або вимушено покинули місце проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції в таких населених пунктах та взяті у встановленому законодавством порядку на облік у структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад;

фізичних осіб, які мешкали на території Автономної Республіки Крим та вимушено покинули місце проживання у зв'язку з тимчасовою окупацією території України, визначеної Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та взяті у встановленому законодавством порядку на облік у структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад;

фізичних осіб, які мешкають (мешкали) у населених пунктах, на території яких проводяться (проводилися) бойові дії під час дії воєнного, надзвичайного стану, та/або вимушено покинули місце проживання (тимчасово переміщені особи), у зв'язку з форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) у тому числі у зв'язку із введенням воєнного, надзвичайного стану, підтвердженими у встановленому законом порядку.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2015 року № 397 «Деякі питання діяльності міжнародних благодійних організацій, їх філій та представництв» встановлено, що міжнародні благодійні організації, їх філії та представництва, які надають благодійну допомогу фізичним особам, переліченим у п.п. 165.1.56 п. 165.1 ст. 165 ПКУ, зазначаються у Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги.

Ситуація: Мобілізовані ФОП без найманих працівників повністю звільняються від сплати ЄСВ «за себе». Водночас для ФОП-роботодавців така пільга не діяла (згідно з п. 9-2 розділу VIII Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

В той же час, у відповіді, отриманій від ДПС на запит від 12.09.2025 № 04-32/10-2025/210541, зазначено, що з 01.10.2025 мобілізовані ФОП, які мають найманих працівників, також звільняються від сплати ЄСВ «за себе».

Однак, при ознайомленні з редакцією п. 9-2 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 2464-VI (що набуде чинності з 01.10.2025) залишається умова: «...якщо вони не є роботодавцями».

Питання: Таким чином, виникає питання чи будуть мобілізовані ФОП, які мають найманих працівників, звільнені від сплати ЄСВ «за себе» з 01.10.2025 року.

Відповідь:

Так, будуть. Основні положення законодавства, які передбачають таке звільнення, були викладені у листі ДПС від 24.09.2025 № 1033/2/99-00-24-03-01-02.

Водночас такий висновок є логічно пов'язаним з іншими нормами Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464), як наведено нижче.

Відповідно до пункту 9² розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464 (далі – пункт 9² Закону № 2464) визначено, що, зокрема, фізичні особи – підприємці, які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, або за контрактом, на весь строк їхньої військової служби звільняються від виконання своїх обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, якщо вони не є роботодавцями.

До обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, належать, зокрема:

своєчасне та в повному обсязі нарахування, обчислення і сплата єдиного внеску до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску;

подання звітності, у тому числі про основне місце роботи працівника, про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464, у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб (єдиного податку) до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки та порядку, встановлені Податковим кодексом України (далі – Кодекс).

Відповідно до Кодексу, зокрема, фізичні особи – підприємці подають різні види звітності – за себе та за найманих працівників.

Це також корелюється із природою сплати фізичною – особою підприємцем єдиного внеску за себе та за найманих працівників. Відповідно до положень Закону № 2464 та Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 № 449, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.05.2015 за № 508/26953 (зі змінами), фізична особа – підприємець по відношенню до себе є одночасно як страхувальником, так і застрахованою особою. По відношенню ж до найманих працівників фізична особа – підприємець є виключно страхувальником.

Страхувальники – роботодавці та інші особи, які відповідно до Закону № 2464 зобов'язані сплачувати єдиний внесок (пункт 10 частини першої статті 1 Закону № 2464).

Застрахована особа – фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому

законом порядку єдиний внесок (пункт 3 частини першої статті 1 Закону № 2464).

Отже, законодавством чітко визначено, що наймані працівники набувають статусу застрахованих осіб за умови сплати за них єдиного внеску (страхувальником). Водночас на відміну від фізичних осіб – підприємців, наймані працівники не можуть бути страхувальниками по відношенню до себе.

З огляду на викладене, не поширення вимог пункту 9² Закону № 2464 щодо звільнення від виконання обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, на фізичних осіб – підприємців, які є роботодавцями, пов'язане з необхідністю виконання страхувальником своїх обов'язків по відношенню до застрахованих осіб.

Разом з цим, у разі мобілізації / укладення контракту фізичної особи – підприємця, яка є роботодавцем, для неї:

страхувальник – підрозділ сил безпеки й оборони України, в якому проходить військову службу така фізична особа – підприємець. В розумінні Закону № 2464 це не є основним місцем роботи (з 01.10.2025 з частини шостої статті 4 Закону № 2464 прибрали умову щодо необхідності мати основне місце роботи), проте, такий страхувальник (нараховує грошове забезпечення) є в переліку роботодавців, визначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону № 2464;

застрахована особа – сама фізична особа – підприємець.

Саме тому, зміни, які набувають чинності з 01.10.2025, є логічним кроком щодо усунення у фізичної особи – підприємця дублювання обов'язків страхувальника по відношенню до себе.
